

عنوان:

توسعه مدل توضیح قصد رفتار نقض چراغ قرمز عابر پیاده مبتنی بر تئوری رفتار

برنامه‌ریزی شده (TPB): یک تحلیل مدل معادلات ساختاری

دکتر سعید یوردولتی، دکتر مهدی مشکی، دکتر عبدالجواد خواجهوی،

دکتر همایون صادقی بازرگانی

1399

توصیه های کاربردی:

کاربردهای آموزشی و پژوهشی

1. روش‌شناسی پیچیده مطالعه حاضر با به‌کارگیری روش‌های مختلف کمی و کیفی می‌تواند یک راهنمای عملی برای دانشجویان در مقاطع مختلف تحصیلات تکمیلی جهت استفاده از روش‌های تلفیقی در مطالعات توسعه پرسشنامه مبتنی بر TPB و استفاده از مدل یابی معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزار اسمارت پی ال اس باشد.

2. پرسشنامه ¹PRVBQ بعنوان یک ابزار روا و پایا می‌تواند برای بررسی رفتار نقض چراغ قرمز عابرین پیاده مورد استفاده قرار گیرد.

کاربردهای مدیریتی و سیاست‌گذاری

1. مسئولین سلامت و ایمنی در طراحی مداخلات برای تغییر نگرش چهار عامل صرفه‌جویی در زمان، حفظ سلامت جانی، رعایت قانون و رعایت حقوق شهروندی را به عنوان مهم‌ترین تعیین‌کننده‌های نگرش شناختی و نگرش عاطفی مورد توجه قرار دهند.

2. افراد خانواده، دوستان یا همسالان و همکاران یا همکلاسی‌ها سه گروه مهمی هستند که باید در برنامه ریزی‌های آموزشی بعنوان گروه هدف از نظر تاثیر گذاری در رفتار عابرین پیاده مورد توجه برنامه ریزان آموزشی ایمنی عابرین پیاده قرار گیرند.

¹ Pedestrian Red-light Violation Behavior Questionnaire

3. با توجه به اهمیت رفتار قبلی در تبدیل شدن به یک عادت رفتاری لازم است آموزش رفتار صحیح عبور از خیابان از سنین کودکی آغاز گردد.

4. با توجه به نقش سه گروه دوستان و همسالان، همکاران و همکلاسی ها و افراد خانواده بعنوان الگوی رفتاری عابرین پیاده برای تثبیت رفتارهای صحیح آموزش داده شده لازم است از سه گروه هنجاری فوق برای تاکید بر رفتار ایمن و رعایت مقررات راهنمایی رانندگی اقدام گردد.

پیشنهادها

پژوهشی:

پیشنهاد می شود در مطالعات مداخله ای بعدی عوامل نگرشی به عنوان مهم ترین عوامل تعیین کننده قصد رفتار نقض چراغ قرمز عابر پیاده و درجه بعدی عوامل هنجاری و کنترلی مورد بررسی قرار گیرند تا نقش مداخلات در تغییر قصد رفتاری و نهایتاً ارتقای ایمنی عابرین پیاده مورد ارزیابی قرار گیرد.

اجرایی

1. پیشنهاد می شود آموزش و نظارت بر رعایت قوانین و مقررات راهنمایی رانندگی از دوران کودکی و از مهد کودکها و مدارس ابتدایی آغاز شود. برای نهادینه شدن رفتار درست نظارت بر عملکرد کودکان توسط والدین و مربیان به طور جد انجام شود.

2. برای این که بتوان سطح کنترل درک شده آن را کاهش داد پیشنهاد می-شود برنامه‌های مداخله‌ای را به گونه‌ای طراحی کرد که بتواند آن‌ها را متقاعد کند که رفتار آن‌ها پیامدهای نامطلوبی در پی دارد. این پیامدهای نامطلوب هر چقدر ملموس‌تر و واقعی‌تر باشند قابل درک‌تر و اثربخش‌تر خواهند بود.

سیاست‌گذاری

1. برای ارتقای ایمنی عابرین پیاده به طور اخص و برای ارتقای ایمنی ترافیک به طور اعم یک مرجع راهبری قوی و کارآمد در سطح کشور که بتواند وظایف تصمیم‌سازی، سیاست‌گذاری، مدیریت منابع و هماهنگی سازمان‌ها و نهادهای درگیر در ایمنی ترافیک را به نحو مطلوبی بعهده بگیرد پیشنهاد می‌شود.

2. پیشنهاد می‌شود شورای سیاست‌گذاری وزارت بهداشت و شورای سیاست‌گذاری برنامه‌های سلامت صدا و سیما برای ارتقای ایمنی و ترویج رفتارهای ایمن عابرین پیاده از برنامه‌های تقویت نگرش‌های مثبت و تغییر و اصلاح نگرش‌های منفی حمایت کنند.

3. پیشنهاد می‌شود سیاست‌گذاران سلامت و ایمنی ترافیک با بهره‌گیری از تجارب موفق سال‌های گذشته در اجباری شدن کمربند ایمنی که تاثیر خوبی در کاهش تلفات جاده‌ای داشت، جریمه عابرین متخلف را مورد توجه جدی قرار دهند.